

KAUKOLANHARJUN NÄKÖTORNIN RAUHONPÄÄTÖS

Kaukolanharjulla (7914460) sijaitseva näkötorni on luonnonsuojelun ja ympäristönministeriön myöntämästä rahoituksesta ja ympäristöministeriön myöntämästä rahoituksesta toteutettu. Näkötorni on rakennettu vuonna 1926 ja se on ollut käytössä vuoteen 1992. Näkötorni on rakennettu vuonna 1926 ja se on ollut käytössä vuoteen 1992. Näkötorni on rakennettu vuonna 1926 ja se on ollut käytössä vuoteen 1992.

Huomioitavaa on, että näkötorni on rakennettu vuonna 1926 ja se on ollut käytössä vuoteen 1992. Näkötorni on rakennettu vuonna 1926 ja se on ollut käytössä vuoteen 1992.

Hoitotoimet vastaa UPM Metin.

Lähtökortti: puh. 040 013 2327 (Ilkka Boman) ja 040 013 2416 (Juha-Matti Vakkari)

Kaupungin ympäristökeskus, Kaupungintalon vanha Postin 5:n rakennus 2014-2020

KAUKOLAN HARJUN LUONNONSUOJELUALUEET

Luonnonsuojelulain (527/2006) mukaan voidaan luonnonsuojelualueiksi (LUONNONSUOJELUALUE) erottaa alueita, joilla on erityisen suuria luonnonsuojelun tarpeita.

RAUHOITUSPÄÄTÖKSET

Hämeen lääninhallitus on rauhoittanut yhteensä yli 50 hehtaaria Kaukolanharjasta luonnonsuojelualueeksi vuosina 1955, 1977 ja vuonna 1992. Rauhoitusalueet on perustettu Yrjölään ja Suurvanan, Finnlaysonin sekä Saaren kartan maille.

RAUHOITUKSEN TAVOITTEET

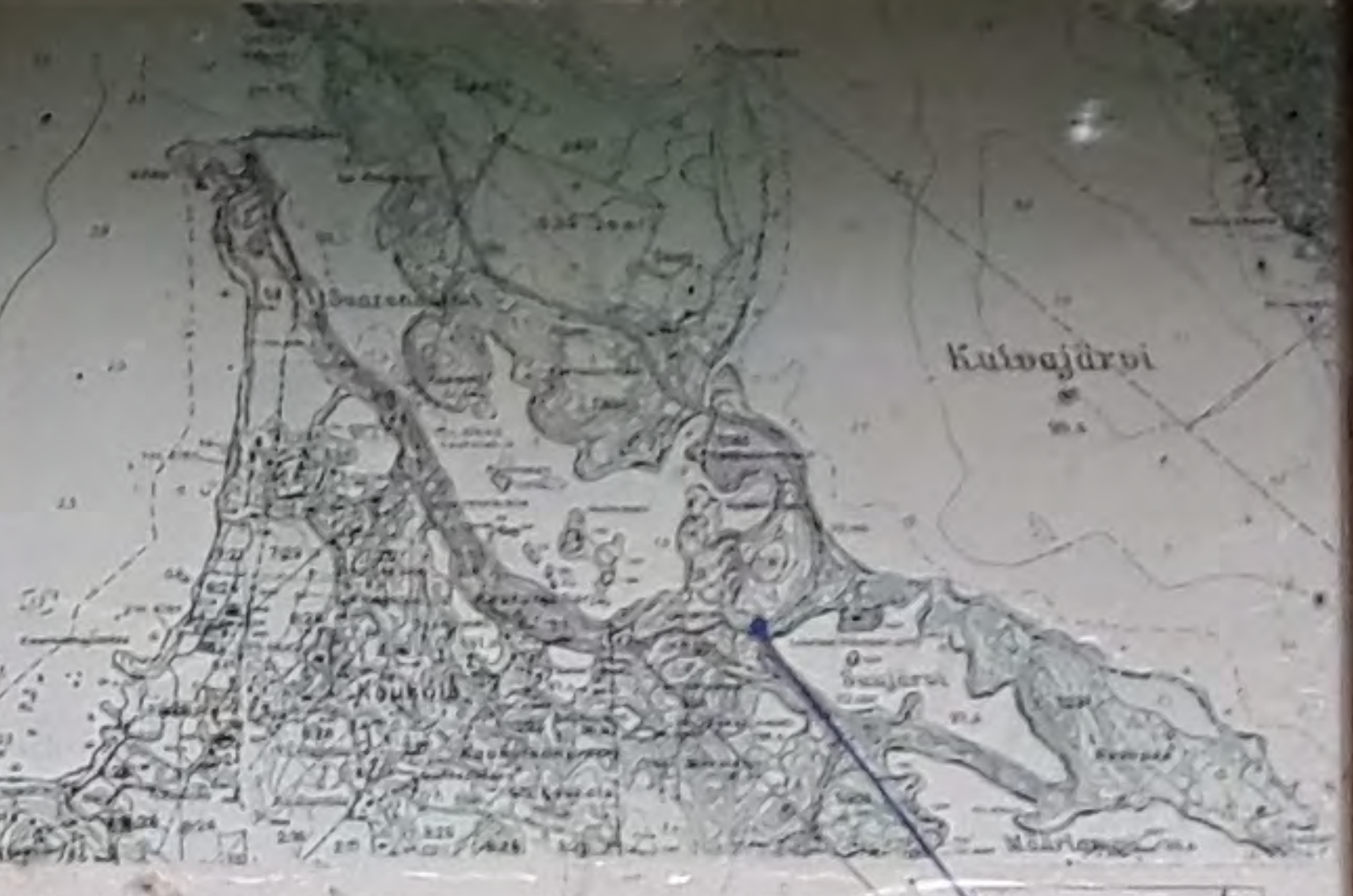
Luonnonsuojelualueiden tavoitteena on säilyttää kaunis harjumaisten kasveiden ja eläimien tulojen polvien lahjavaksi. Alueella voi liikkua pitkin luontoa mieltään tavoin vahingoittamatta. Maa- tai kiviainesten ottaminen, tulenkeho, teluutit sekä muu leffrelämä, vepien säilytys ilman suojaa-

tajan lupaa samoin kuin meluaminen ja roskaaminen ovat kielletty.

Harjualueen metsää hoidetaan puistomaisesti lukuunottamatta Näkötornin ja Peukalolahden välisiä metsäalueita, joka säilytetään koskemattomana aarnimetsänä.

Harjun maanomistajatiiloilla on erityisosoituksia mm. olevien rakennusten käyttöön ja ylläpitoon.

OPASTAULU

KARTTASELITYKSET: Luonnonsuojelualue, Aarnialue, Polku, OLET TÄSSÄ, Näkötorni

LOUNAIS-HÄMEEN HELMI

Noin 450 metriä tästä paikasta sijaitsee v. 1926 rakennettu puineen 21 metriä korkea näkötorni. Torni on päällystetty 80-luvulla. Se on yleisöille avoinna tarvittaessa, avaimen saa Lounais-Hämeen pirtistä.

Näkötornistä avautuu metsäinen harjun ja välkehtivän sokkelaisen vesistön maiseman helmi. Kauliin näköalan ovat ikuisuudet tunnetut taidemaalari akvaarellein ja oljymaalauksin ja 1800-luvulla: Albert Edelfelt, Robert Wilhelm Ekman ja Magnus von Wright.

Saaren kartanon maisema on luokiteltu poikkeuksellisen arvokkaaksi, kauniiksi viijely- ja kulttuurimaisemaksi. Kartano on perustettu jo

1600-luvulla. Agronomi, teatteriohjaaja Vivica Bandler on kunnostanut kartanon rakennukset ja lisäksi rauhoittanut harjualueestaan merkittävän osan luonnonsuojelualueeksi.

JÄÄKAUSI LOI HARJUMME

Myös Kaukolanharju on jääkauden yli 10 000 vuotta vanha tulos. Harju kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan valtakunnalliseen harjumaisten luonnonmuistomerkkien luontokarttaan. Se kulkee Tammelan ylängön halki alkaen Lopon puolelta päättyen Humppilan suunnalle.

Varsinainen harjuselänne on mittaukseen yli 8 km pitkä. Portaan kylässä alkaa varsinainen selänne, joka kapenee lohikäärmeen selkänä suuntautuu Kuivajärven rantamaisemissa Määrälän ja Suurjärven ohj kohti Pyhäjärveä. Keskeillä Pyhäjärveä harju kuitenkin näyttötyt pitkäkköni Vohla-saarena ja nousee

vielä näkyviin Tammelan kirkon itäpuolella. Kaukolanharju on laaja kokonaisuus rinnakkais-selänneineen ja delta-muodostumineen. Harjun tuntumaa on syntynyt, alkaen 1400-luvulta vanhaa asutusta Portaan, Saarenläänin, Kaukolan ja Saaren kartanon asutusalueille.

OPASTAULUN VUOKRAN

Opastaulun vuokraus on maksuton. Opastaulu on sijoitettu näkötornin lähelle. Opastaulu on sijoitettu näkötornin lähelle.

AARNIALUEELLA on rehevää sinivuokko-oravanmarja LEHTOA, luhtakasvillisuutta ja saniaisia kosteimmilla alueilta.

Peukalolahden rannalla on harvinaisen tarpeellista öljyä pieni mäntytaimikko, jota reuhustaa mahtava yli 200-vuotias

kuusimetsä. Tällä aikakaudella on vanhaa sammaloitumisen kivien ja kantojen päällä. Pikku- ja isotavikka voi myös lähdettään vaeltustasi ja valkolehdokki tuoksu haumata sinut kesäyönä. Seikkolammella voit nähdä harjujen erikoiskasvin keltakukkaisen häänsilänän.

Matkalla näkötornille tulet näkemään erityisen kauniita ja sangen rehevää HARJUKASVILLISUUTTA.

Alkutaipaleella on erikoisia heinäkasveja, melko harvinaisia metsämaariniheiniä ja mäkikiehlusta. Myös metsänsuusta koristaa polun

rannan ja alkaen kauniita rannoilla keltakukkaisia ja sinimäisiä. Myös näkötorin vieressä on pieni lehto leikkokasveineen ja taimikkoneen.

Näkötorin jälkeen alkaa kapea harjuselänne, jossa koillis- ja lounaispuoleinen kasvillisuus eroaa yllättävän selvästi toisistaan. Lounaisrinteellä voit löytää aurinkoa ja lämpöä harjuksia harvinaisia harjuksia kuten idänkulankäijän ja varjoisammalla koillispuolella harjujen harvinaisuuden, sarjattavien.

SAARENSALMEN SILTA

Saarensalmen kohtala on kaunis virtakaupunki, jonka yli on vuonna 1923 rakennettu Hämeessä ainutlaatuinen yläpuolisilla tukikaarilla varustettu teräsbetoninen kaarisilta. Silian kapeus pakottaa kiireisenkin autoilijan hiljentämään vauhtia, jolloin hän samalla voi nauttia hetken sillalta avautuvasta rauhallisesta näköalasta.

Lisätietoja luonnonsuojelusta: Tammelan kunnan puh. 0341 201 ja Hämeen ympäristökeskus puh. 020 490 103

SAAREN KANSANPUISTO

Sillan eteläpuolelta alkaa luonnonsuojelualue, joka jatkuu vuonna 1932 perustettuun Saaren kansanpuistoon asti. Saaren kartanon vuokrasi alueen markan vuosivuokralla yleiseksi ulkoilualueeksi. Kartano myi sen sittemmin Tammelan ja Forsssan kunnille jolloin kuulemma ostaja kiitti myyjää kaupasta!

Kansanpuistossa sijaitsee Lounais-Hämeen pirtti, joka on rakennettu vuonna 1946-48 Arkkitehti Veikko Kyanderin piirustusten mukaan. Hirsipintaisessa rakennuksessa on vanhaa fotonpoikaisineistöstä, museo sekä ravintola ja kahvila. Juhannuksena kansanpuistossa on vuosikymmenet järjestetty kuuluisat juhannusjuhlat kokonainen Vanhemmat ihmiset muistanevat myös maakuntajuhlat, jossa myös Tasavallan presidentti Svinhufvud oli läsnä.

Teksti: Camilla + Rasmussen ja Lassi Kivinen, piirustukset: Kalevi Tegel, lehti: Sanna Oja. Opastaulun kanto: Saaren kartanon ympäristökeskus. Kanto: Saaren kartanon kanto vuodelta 1994.